

Seznam a zdroje ilustrací

- s. 2: Národní knihovna ČR, sign. XXIII C 124, fol. 140v.
- s. 12: Foto Tomáš Velímský, 2014.
- s. 13: Převzato z Achim HUBER – Manfred SCHULLER, eds., *Der Dom zu Regensburg*, V. Tafel, Regensburg 2010, Taf. 6.
- s. 15: Z podkladů autora vytvořil Filip Velímský, 2022.
- s. 17: Převzato z Charles W. JEFFERYS, *The Picture Gallery of Canadian History*, Vol. I, Toronto, 1942, p. 34.
- s. 25: vlevo: Bayerische Staatsbibliothek. Clm. 935, fol. 38v.
vpravo: Österreichische Nationalbibliothek. Wien, Cod. 2739, fol. 26r.
- s. 28: Národní knihovna ČR, sign. XXIII C 124, fol. 187r.
- s. 31: Převzato z Ivan BORKOVSKÝ, *Levý Hradec. Nejstarší sídlo Přemyslovců*, Praha 1965, za s. 53.
- s. 33: nahoře: Převzato z Ladislav VARADZIN, *In the shadow of Prague Castle? The earliest history of Vyšehrad Castle (c. 950–1070)*, *Medieval Europe* 28, č. 2, 2020.
dole: Převzato z Dana CEJNKOVÁ, *Archeologický výzkum ve starobrněnském klášteře*, in: *Forum Brunense* 1992, Sborník prací Muzea města Brna, Brno 1992, s. 11–20.
- s. 36: Převzato z Helena OLMEROVÁ, *Stavební historie pražského kostela sv. Pankráce*, *Umění* 24, 1976, s. 360.
- s. 41: Převzato Zdeněk DRAGOUN – Michal TRYML, *Románský kostel v Dolních Chabrech a jeho předchůdci*, Praha 2022, s. 58–59.
- s. 53: Z podkladů autora vytvořil Pavel Raška, 2018.
- s. 54: Převzato z Jan SOMMER, *Věž kostela v Ředhošti a její obranná funkce ve středověku*, *Průzkumy památek* 2, 1998, s. 94.
- s. 61: Z podkladů autora vytvořil Pavel Raška, 2009.
- s. 64: Z podkladů autora a Jana Klápště vytvořil Jaroslav Březák, 1989.
- s. 65: Z podkladů autora vytvořil Filip Velímský, 2022.
- s. 89: Podle podkladů z Pavel HLAVENKA – Milan SÝKORA – Tomáš VELÍMSKÝ, *K románské podobě kostela sv. Jakuba Většího ve Světcí u Bíliny*, s. 281, obr. 1, vytvořil finální verzi Filip Velímský, 2022.
- s. 91: Národní knihovna ČR, sign. XIV A 13, fol. 19v.
- s. 93: Převzato z Jarmila HÁSKOVÁ, *České mince v době románské. K ikonografii českých denárů 10.–12. století*, Cheb 1975, s. 78.
- s. 94: Převzato z Zdeněk SMETÁNKA, *Legenda o Ostožovi*, Praha 1992, s. 75.
- s. 96: nahoře: Wikimedia Commons / foto Martin Vavřík, 2006.
dole: Převzato z Anežka MERHAUTOVÁ – Dušan TŘEŠTÍK, *Románské umění v Čechách a na Moravě*, Praha 1983, s. 320.
- s. 97: Podle Zdeněk SMETÁNKA, *Legenda o Ostožovi*, Praha 1992, s. 16, upravila K. Vytejková.
- s. 103: Z podkladů autora vytvořil Filip Velímský, 2022.
- s. 105: Archiv autora.
- s. 109: Převzato z August SEDLÁČEK, *Atlasy erbů a pečeti české a moravské středověké šlechty*, sv. 5, ed. Vladimír Růžek, Praha 2003, s. 129, tab. 3–3.
- s. 112: Foto autor, 2012.
- s. 114: vlevo: Převzato z T. VELÍMSKÝ, *Páni ze Svojšína*, Praha 2013, barev. přílohy, s. 2 vlevo dole. Foto Jan Peer, 2013.
vpravo: Převzato z Milena HAUSEROVÁ a kol., *Románský kostel sv. Petra a Pavla v Svojšíně*, *Průzkumy památek* 18, 2011, s. 8; Jan ANDERLE – Milena HAUSEROVÁ, *Další zjištění k podobě románského kostela ve Svojšíně*, *Průzkumy památek* 20, 2013, s. 229–237.
- s. 114: nahoře: Foto Denisa Dimitri, 2010.
dole: Převzato z A. MERHAUTOVÁ, *Raně středověká architektura v Čechách*, Praha 1971, s. 304. Vyznačení mladší románské etapy podle zjištění M. Hauserové upravil autor.
- s. 117: Převzato z V. MENCL, *Panské tribuny v naší románské architektuře*, *Umění* 13, 1965, s. 44.
- s. 119: Foto Jiří Kuthan.
- s. 122: Foto autor, 2002.
- s. 123: Podle Filip Velímský, 2022.
- s. 124: Převzato z V. MENCL, *Panské tribuny v naší románské architektuře*, s. 44.
- s. 125: Foto Denisa Dimitri, 2010.
- s. 127: Převzato z A. SEDLÁČEK, *Atlasy erbů a pečeti*, sv. 5, tab. 112–7.
- s. 130: Z podkladů autora zpracoval Pavel Raška, 2011, finální úprava Filip Velímský, 2022.
- s. 134: Převzato z A. SEDLÁČEK, *Atlasy erbů a pečeti*, sv. 5, s. 341, tab. 215–11.
- s. 135: nahoře: Archiválie Ústředního archivu zeměměřičtví a katastru, www.cuzk.cz.
dole: Foto Libor Michálek, 2017.
- s. 136: Převzato z Antonín PODLAHA, *Soupis památek historických a uměleckých v království českém, 37. Politický okres kralovický*, Praha 1912, s. 202 a 211.
- s. 144: nahoře: Z podkladů autora vytvořil Pavel Raška, 2017.
dole: Z podkladů autora vytvořil Pavel Raška, 2017.
- s. 146: Z podkladů autora vytvořil Pavel Raška, 2017.
- s. 147: Z podkladů autora vytvořil Pavel Raška, 2017.
- s. 148: Z podkladů autora zpracoval Pavel Raška, 2017, finální verzi vytvořil Filip Velímský, 2022.
- s. 150: Z podkladů autora zpracoval Pavel Raška, 2017, finální verzi vytvořil Filip Velímský, 2022.
- s. 151: Z podkladů autora vytvořil Pavel Raška, 2013.
- s. 153: Z podkladů autora zpracoval Pavel Raška, 2017, finální verzi vytvořil Filip Velímský, 2022.
- s. 154: Z podkladů autora vytvořil Pavel Raška, 2017.
- s. 155: Z podkladů autora vytvořil Pavel Raška, 2017.
- s. 156: Z podkladů autora vytvořil Pavel Raška, 2017.
- s. 159: Z podkladů autora zpracoval Jakub Velímský, 2000.
- s. 161: Převzato z A. SEDLÁČEK, *Atlasy erbů a pečeti*, sv. 3, s. 99, a sv. 5, s. 127, tab. 1–2, a s. 181, tab. 55–7.
- s. 163: nahoře: Archiválie Ústředního archivu zeměměřičtví a katastru, www.cuzk.cz.
dole: Převzato z Zdeněk SMETÁNKA, *Hledání zmizelého věku*, Praha 1987, s. 249.
- s. 169: Převzato z T. VELÍMSKÝ, *Hrabišici. Páni z Rýzmburka*, Praha 2002, s. 42.
- s. 181: Převzato z A. SEDLÁČEK, *Atlasy erbů a pečeti*, sv. 5, s. 200, tab. 74–4.
- s. 187: Z podkladů autora vytvořil Pavel Raška, 2014.
- s. 193: Převzato z Karel KUČA, *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku* 1, Praha 1996, s. 808.
- s. 195: Převzato z Antonín HEJNA, *Archeologický výzkum románské klášterní baziliky v Teplicích*, *Archeologické rozhledy* 8, 1956, s. 190.
- s. 196: Převzato z A. SEDLÁČEK, *Atlasy erbů a pečeti*, 5, s. 141, tab. 15–3.
- s. 198: nahoře: Převzato z A. MERHAUTOVÁ, *Raně středověká architektura v Čechách*, s. 178–179.
dole: Převzato z J. PUDIL, *Románský portál při kostele v Novosedlích v Žatecku*, *Památky archeologické* 10, 1878, s. 483–484.
- s. 200: Výzkum T. Velímský 1973, kresba Hana Velímská 1998.
- s. 208: Převzato z T. VELÍMSKÝ, *K počátkům středověkého osídlení v povodí horního toku řeky Bíliny*, *Ústecký sborník historický* 2015/1–2, s. 39.
- s. 214: nahoře: Převzato z A. SEDLÁČEK, *Atlasy erbů a pečeti*, sv. 5, s. 163, tab. 37–6.
dole: Převzato z Zdeněk DRAGOUN, Praha archeologická, foto M. Kalíšek, 2016, NPÚ Praha.
- s. 217: Převzato z A. SEDLÁČEK, *Atlasy erbů a pečeti*, sv. 5, s. 339, tab. 213–8.
- s. 218: nahoře: Převzato z A. SEDLÁČEK, *Atlasy erbů a pečeti*, sv. 5, s. 130, tab. 4–4.
dole: Z podkladů autora zpracovali Pavel Raška – Martin Dolejš, 2022, finální verze Filip Velímský, 2022.
- s. 226: Ilustrace Věnceslav Černý (1865–1936), *Výstup mezi Václavem I. a císařem Fridrichem II.*, Wikimedia Commons, volně přístupný soubor.

- s. 230: Z podkladů autora vytvořili Pavel Raška – Martin Dolejš, 2022.
- s. 231: Deutsche Digitale Bibliothek: Staatsarchiv Sachsen-Anhalt, Magdeburg.
- s. 235: Přejato z Werner SCHMIDT, ed., *Görlitz und seine Umgebung*, Weimar 1994, s. 164.
- s. 239: Z podkladů autora vytvořili Pavel Raška – Martin Dolejš, 2022.
- s. 242: Z podkladů autora vytvořili Pavel Raška – Martin Dolejš, 2022.
- s. 248: Přejato z T. VELÍMSKÝ, *Hrabišici. Páni z Rýzmburka*, Praha 2002, s. 151.
- s. 251: Přejato z T. DURDÍK, *Ilustrovaná encyklopedie českých hradů*, Praha 1999, s. 152, obr. 298, kresba Petr Chotěbor.
- s. 252: Přejato z A. SEDLÁČEK, *Atlasy erbů a pečeti*, sv. 5, s. 333, tab. 207–2.
- s. 258: nahoře: Z podkladů autora vytvořili Pavel Raška – Martin Dolejš, 2022.
uprostřed vlevo: Přejato z Georg Adalbert von MÜLVERSTEDT, *Siebmachers grosses und allgemeines Wappenbuch*, VI. Band, 12. Abt. Abgestorbener Adel der Sächsischen Herzogtümer, 1907, s. 25, Taf. 17.
uprostřed vpravo: Přejato z A. SEDLÁČEK, *Atlasy erbů a pečeti*, sv. 5, s. 197, tab. 71–1.
dole: Kunstgewerbemuseum Berlin, inv. č. 1913.82 a. Foto Andreas Paasch.
- s. 261: Přejato z Ivan LEHKÝ – Milan SÝKORA, *Pyšná sídla mocných. Hrady a tvrze na Mostecku*, Most 2014, s. 33 a 38.
- s. 265: Z podkladů autora vytvořil Pavel Raška, 2017.
- s. 268: Přejato z I. LEHKÝ – M. SÝKORA, *Pyšná sídla mocných*, s. 73, kresba J. Otradovec – M. Sýkora.
- s. 273: Kresebná rekonstrukce Milan Sýkora, 2022.
- s. 276: nahoře: Z podkladů autora vytvořili Pavel Raška – Martin Dolejš, 2022.
dole: Přejato z A. SEDLÁČEK, *Atlasy erbů a pečeti*, sv. 5, s. 237, tab. 111–3.

Barevná příloha

- s. 1: nahoře: Herzog August Bibliothek, Wolfenbüttel, Wolfenbüttelský rukopis Gumpoldovy legendy, Guelf 11, 2 Augustenus 4, fol. 20v.
dole: Přejato z *Die Wappen in der Burg zu Lauf a. d. Pegnitz*, Lauf 2016, Nr. 41 a Nr. 101.
- s. 2: Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského, foto Petr Šolar, inv. č. UT 1622/31, UT 1622/29.
- s. 3: Národní knihovna ČR, sign. XII E 17, fol. 6v.
- s. 4: nahoře: Cambridge, The Parker Library, fol. 140r.
dole: Archiválie Ústředního archivu zeměměřictví a katastru, www.cuzk.cz.
- s. 5: nahoře: Podklad přejat z Pavel KROUPA, *Průzkum jižního průčelí lodi kostela sv. Jakuba*, Průzkumy památek 1, 1997, s. 7, barevné provedení Filip Velímský, 2022.
dole: Vizualizace ing. Ivan Klíma, www.ivan3d.cz.
- s. 6: nahoře vlevo: Přejato z *Die Wappen in der Burg zu Lauf a. d. Pegnitz*, N. 70.
nahoře vpravo: Laboratoř geoinformatiky Univerzity J. E. Purkyně, www.geolab.cz: První vojenské mapování, mapový list 37.
dole: Přejato z I. LEHKÝ – M. SÝKORA, eds., *Pyšná sídla mocných*, s. 74. Symboly středověkých kostelů, tvrzí a míst výběru cla doplnil autor.
- s. 7: nahoře: Přejato z *Die Wappen in der Burg zu Lauf a. d. Pegnitz*, Nr. 49 a Nr. 90.
dole: Přejato z *Přemyslovci. Budování českého státu*, Praha 2009, s. 386. Z podkladů Pavla Boliny vytvořil Jaroslav Synek, 2009.
- s. 8: nahoře vlevo: Přejato z *Siebmachers Wappenbuch 1605*, Taf. 177.
nahoře vpravo: Wikimedia Commons, 2010.
uprostřed: Přejato z *Die Wappen in der Burg zu Lauf a. d. Pegnitz*, Nr. 72.
dole vlevo a dole uprostřed: Přejato z *Die Wappen in der Burg zu Lauf a. d. Pegnitz*, Nr. 59 a Nr. 58.
dole vpravo: Stiftung Thüringer Schlösser und Gärten, Rudolstadt.